

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra helyben	1 „

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Belső-szénuteza 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse -Nr. 10.

Nyilttéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS

A
„KELET”
politikai és közgazd. napilap
74 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legzélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvártt, márcz. 18. 1874.

Majdnem európaiag sivár politikai életünk számos beteges tünetényt mutat föl. Ezek közé soroljuk mi a pápa ő szentségének is legújabb encyklikáját, mely társaihoz hasonló nagy hanggal, de elgyengült erővel iparkodik az idő kerekébe kapaszkodni, azon következetes mozgásu kerékbe, mely pár század óta feltartóztatatlannul morzsolja össze a multak önkényrakta várait.

Mióta a római curia hatalma felfuvalkodottságában maga verte ki a reformatio által saját bukásának övényét, megkezdődött első sorban a vallás egyenlőségi irány, mely már magában az egyedül idevítő egyház sarkitéleit támatta meg. E vallásegyenjogusági irány a szellemi felvilágosultság gyarapodása szerint folyton és folyton tért nyert s a római curia még sem tágitott megingatott álláspontjából, szerinte maig is kárhozat az emberiségre néz-

ve egyebet binni, mint a mit az egyház csálhatatlan feje hisz s ha jól tudjuk, a curiában az esztendő bizonyos napján ma is kiátkoztatnak mindazok, kik nem az egyedül idevítő egyház hívei. És mindezek dacára az idő akadály nélkül haladt nyomdokán s elhozott egy más következményt is, azt t. i. hogy a világi hatalmasságok emancipálták magukat a curia mindenhatósága alól. E tekintetben a parlamentarismus kétségtelenül roppant segítségére jött az államfőknek s az erős állami önállósági érzet, melynek leghűbb kifejezője a nép törvényes képvisellete, erejének és hivatásának tudatában, méltán igényli magának a kizárólagos jogot, hogy saját háza körül jogokat csak maga élvezzen; mint politikai test fenartása hatalmát a politikában s ilyenmü célzataiban ne engedje magát megzavartatni a hatáskörébe nem tartozó szellemi hatalom által sem. És a pápát mindezek nem tudják kiforgatni historiai álláspontjából, a curia hatalmát csak nevelni tudta, csak emelkedni, de leszállani, a változott körülményekhez alkalmazkodni nem képes; makacssággal ragaszkodik a másoktól eltökített jogokhoz, melyekről ma számára csak a név létezik.

Pius ő szentsége ma is oly hangon szól, mintha azon reménységben élne, hogy a német vagy osztrák császár ma is ajtaja elé fognak zárandokolni, hogy szőrcsuhában meztőláb dideregjenek a legmagosabb bűnbocsánat kinyerése végett.

Hiába! lejár minden földi dicsőség s ama bizonyos spanyol lovag szerepére vállalkozik, ki a világ urának véli magát s ez uraságban csak egyedül önmaga hisz. A pápa pedig ma is e hitben él; szerinte „Istennek országa az egész emberi társadalom fölötti uralmat képezi.” Ez országuak pedig a földön a pápa feje. Mily üres frázis a fenálló tényekkel szemben! Miként kívánja megerősíteni a pápaság hatalmát legalább a szellemiek felett, midőn a való szembe neveti a legvalakultabb hívót is egyháza szentséges fejének állításával szemben?

És mi lehet ez eljárásnak következménye? talán megközelíti a curia a czélt, a mely felé haladni óhajt? conserválhatja-e ama moly-

az öregebbek tudniilik, mert az ifjabbak vágygyal gyűjtének ismereteket egy egész életre s boldogító emlékeket. De mindkét rész előtt kedves volt Anna, versenyeztek egymás közt megmagyarázni neki a végtelen sokaságban felmerülő tárgyakat, neki mindent megmutogatni, minden kedves kép visszasugárzást nyert tekintetében s szemei rendre-rendre képek valának föllelni mindenben a valódit.

Ez így tartott reggeltől estig. Mily kedvesen, könnyedén gördült át kocsijok a „campagna” viruló rétejn, mily vidámon lovagoltak a sziklás utakon, mily kellemes volt sétálni a kertekben és aztán este minő élet! Társalogtak, zenét hallgattak, tánczoltak vagy szobrokkal tett csarnokokat jártak be fákllya fénynél, majd a várost magát szemlélték a holdvilágnál; s másnap már kora reggel játszdottatták a kifáradhatlan szókókutak kristály csöppjeiket a ragyogó napfényben s kicsalták őt hallgatni morajló susogásait.

A tél eltelt így, rendkívül enyhe volt ez évben. Midőn azt vélték, ezután fog csak egész szigorúságában kitörni, akkor már mindenütt bimbók tündedeztek elő a fák s melegedni kezdett a lég.

Egy este társaságban voltak egy francia családnál, ki határozott napokon vendégeket fogadott és nyílt házat tartott és estélyei igen keresettek valának.

Egyszerre csak látta Henrik nővérét a tömeg közül feléje közelíteni s szótlan helyet foglalni mellette. Egy magános, zajtalan szobát keresett fel ez, szokása szerint. Anna némán simult melléje s kezét rátette kezére, az jéghideg volt. Vállára hajtá fejét s szemeit a földre sűt, de egy szót sem szólt.

— Gyermek, — kiálta fel Henrik, — beteg vagy?

— Az, — felelé a lányka halk hangon, — nem érzem egészen jól magam; kérlek jer haza velem. De ne szólj semmit a többieknek erről.

— Csak épen megmondom valakinek távozásunkat, hogy ne nyugtalankodjanak miattunk. Henrik elhagyta egy percze nővérét, de azonnal visszatért s nemsokára magokban voltak kün a setét

ette tekintélyt? Bizonyára nem, sőt eltemeti vele azon romokat is, melyekből még aszellelmiekre nézve sikeresen védeni lehetne a hatalmat, a melyet egyébiránt most csak a túlzás veszélyeztet. Szembe indulni azonban az árral, megteríteni a szeleket utjából, hiu hatalomérzetben tengereket korbácsolni: azt hisszük, hogy még a pápa őszentségének is, hiábavaló fáradság s végeredményeiben csak enyészethez vezet.

E tekintetben a pápának azon reménye, „hogy az isten egy más uton el fogja fordítani a fenyegető veszélyt,” valószínűleg gyenge vigasztalás azon sokkal erősebb practicus tétellel szemben: „segíts magadon s az isten is megsegít.”

E végre azonban legkevésbé vezet célhoz a többek között azon lázító szerep is, melyet jónak lát ő szentsége az osztrák püspöki kar előtt játszani, nyíltan kifejezvé, hogy elvárja a püspököktől, miszerint a törvényeknek ne engedelmesskedjenek. Minő szerep Péter apostol helytartójának! lázítani, bujtoztatni az országos törvények ellen. Valóban szerencse, hogy a lázításban sok az együgyű jámborság s így se nem használ, se nem árt, mint a szentelt viz.

— A Székelyföld anyagi- és culturérdekeinek előmozdítása céljából összehívott székely értekezlet f. hó 15-én tartott meg az országház egyik termében. A meghívottak legnagyobb része — mintegy harminczan — megjelent ezen értekezleten, mely elnökének Hajós Jánost, jegyzőjének dr. Cseh Károlyt választá meg. Ugron Gábor a székelyföldi országos képviselők köréből alakult előkészítő bizottság nevében jelentést tett azon intézkedésekről, melyeket a Székelyföld anyagi és culturérdekeinek előmozdítására, illetőleg egy hitelegylet s takarékpénztárak felállítása, fő- és albizottságok alkotása s congressus összehívása tekintetében a bizottság cél szerűeknek vél.

A fölvetett kérdések élénk eszmecsereére szolgáltak alkalmul, a melyben résztvettek: Mikó Mihály, dr. Takács Lajos, Lázár Ádám, Jakab Elek, (ki ellene nyilatkozott a congressus összehívásának) stb. Végül az értekezlet abban állapodott meg, hogy

északában, hazafelé sietve. Lakásuk a Kapitoliumban volt; a mint felhaladtak a lépcsőkön, megállott közbe a lányka s leült egy köre. Oly fáradt vagyok — szóla, — mintha ongyolgy volnának lábaimon. Henrik megfogá kezét s megtáppintá áterét.

— Lázad nincs gyermek, szólt; történt veled más valami?

— Oh Henrik, — viszonzá, — szeretném, hogy mindhármam testvérekül otthon volnánk nálunk a falon, te se mentél volna el soha és semmi más ne történt volna meg.

Oly boldogok valánk mi ott! s elkezdett keservesen sirni.

— S most nem vagy az gyermekem? Én azt hittem, te az vagy.

— Jer — szóla a kis Anna, — menjünk fel már.

Felmentek a többi lépcsőn is. Nem sok idő telt bele s Albert is megérkezett atyjokkal s egy orvossal. Ez megvizsgálta a beteget, tanácskoztak s valami jelentéktelen szert rendelt s ideiglenesen mindenki megnyugodott.

(Folytatása következik.)

A vallási krízis Európában.

— Renan Ernőtől. —

III.

(Vége)

A doctrinair állam mindig zsarnoki. Ha valamely szemmel látható elv lenne, ezt kéne tenni a souverainitás alapjává; de ez elvet csak a meggyőződés képviselheti. Szabadélvű eszméinket azon esz-közök által honosítani meg, a melyeket a fanatismus használt s használja ma is, ha tehetné; ez magában is feltűnő ellenmondás, mert a mi elveink szerint minden emberi tény csak akkor érvényes, ha szabadon, önkényt, öntudatosan jött létre. Nyugodtak lehetünk: a szabadság a legerélyesebb olvasztó-szer mindazon veszedelmes hatalom ellen, a melyet mi közvetett intézkedések által akarunk megtámad-

a teendő részletes programjának kidolgozására egy 15-tagu bizottságot küld ki, melynek tagjaivá megválasztattak: Hajós János, Barta Miklós, Bedő Albert, Buzogány Áron, dr. Cseh Károly, Deák Farkas, Dózsa Dániel, Gidófalvy István, Houchard Ferencz, Jenei József, Lázár Ádám, Nagy Sándor, Orbán Balázs, dr. Takács Lajos és Ugron Gábor. Mihelyt a bizottság munkálatával elkészül, az értekezlet elnöke által ismét összehívatik a program végleges megállapítására.

— A magyar püspökök most folyó budapestti értekezleteiről azt írják az „Ung. Lloyd”-nak, hogy az értekezletek tárgya kizárólag a középtanodai oktatásról szóló javaslat s hogy a püspökök már eddig is oly irányban nyilatkoztak, mely az összes nyilvános tanodák feletti nagyobb állami felügyeletre nézve kedvező. — Ugy látszik azonban, hogy ezen kívül, ez értekezleteken még egyéb dolgokról is lesz szó.

— A Tisza Kálmánnal folytatott tárgyalásokról a „P. L.” is azon hirt hozza, hogy kevés remény van, miszerint azok eredményre vezessenek. A közelebbi napok történetére vonatkozólag ugyanott a következőket olvassuk: „A mi Sennyey Pál bárót illeti, tegnap azt mesélték jól értesült körökben, hogy ő ujabban nem vonakodnék egy coalitio-nalis miniszteriumba. Ezzel szemben határozottan ki kell jelentenünk, hogy nem vagyunk azon helyzetben, miszerint ezen hir valódiságáért kezességet vállaljunk. Az első pillanatban e hir meglepőnek látszik ugyan, de mindenesetre tény, hogy a kilencses albizottság kebelében igen sok alkalommal Tisza és Sennyey nézetei feltűnőleg összhangzottak.

Végül Lónyay gr. egy leveléről is sokat beszélnek politikai körökben, melyet az mult pénteken Andrassy Gyulához intézett. Lónyay — így mesélik, azt mondja e levélben, hogy kezdetben szöbelileg akart Andrassyval értekezni, később azonban e szándékától elállott s az irás útját választotta, hogy gondolatait teljesen praecisirozhassa. E levélben arra emlékezteti a külügyminisztert, hogy Deák és Andrassy mellett ő volt a harmadik, ki a kiegyezést segített létrehozni, hogy ennél fogva feljogosítva érezheti magát e válságos pillanatban szavát fel-

ni. A katolicismusnak csak egyet vethetünk szemé-re, azt, hogy tömege, vagy inkább központosítása által kiirtá azon versenyyő véleményeket, melyek el nem fogadván azt a szervezetet, nem vergődtek oly egységre; de ha meglesz a jog, hogy Európa főbb államaiban szabadon hagyassák el a katolicismus-t, élhessenek kivüle, vitathassák dogmáit s fegyelmét: e régi egyház ismét áldást hozóvá vál. Saját magára nézve is hasznos lesz a szabadság próbája, általa viszanyeri egykori fiatalága nem egy erényét s talán még új hivatás várand reá.

A modern idők hazája nem lehet többé a Róma és Spárta korának hazája, midőn mindenki, valósággal egy és ugyanazon család tagja, ugyanaz istent vallá, egyformán neveltetett, egy vallást vallott.

A mi államaink sokkal terjedelmesebbek, sem-hogy ezt tehetnék. A történelem által alkotott pusztá egyesületek ezek, melyeket az édekek s a pártok néma beleegyezése tart fön. Ki hiszi „magát elég erősnek, hogy ily nagy egyesület tagjait összetartsa, ha akadályozza őket hitökben, sérti szokásaikban? Senki. A közel jövőben a legjobban szeretett haza az lesz, mely fiait legjobban békén hagyja, legkevésbé zavargatja. Mióta Németország a narezi dicsőség hazája lön, csökkent-e a kívándorlások száma s szaporodott-e a honfúsításoké? Jelenátékny még a világon az idealizmus; de az ideál mindinkább az egyén koblébe rejtezik. Ne akarjátok ott is megtámadni. Bölcsész vagy keresztény, az ember nem érvényesül csak annyiban, a mennyit hisz s szeret. Azt képzeln, hogy növeljük értékét a hivatalos hypokrizis vagy az üldözés által, mely lealáz s elkeserít, vagy oly kormányintézkedések által, melyek a vallást az adóalap tárgyaivá teszik, a legnagyobb hiba lenne. Tán jó idő, midőn azon bölcsészeket, kik az ily iránynyal szemben legyőzhetetlen ellenszenvet éreztek, nemcsak becstelotes, de ügyes politikusoknak is fogják tartani.

emelni. Ezután melegen figyelmezteti Andrássyt a kiegyezés rendíthetetlen fentartására s kéri őt, ne engedje, hogy azon a legkisebb rés töresek; ő — Lónyay gr. — a maga részéről nem táplál semmiféle személyes ambíciót a maga részére semmiféle vezérszerepet nem igényel; csak mint „közkatona” ajánlja fel szolgálatait a Deákpart kebelében azon egyetlen fellétellel, hogy a párt jelenlegi alapja, a kiegyezés, rendíthetetlen fentartása, fel ne adassék. Mint mondják, a levélre Andrássy Gyula gr. még nem válaszolt.

A „P. L.” e közleményére a „Reform” közvetkezőleg válaszol:

A mennyire mi értesültünk, a levél ugy volt tartalva, hogy Andrássy grófnak nem is kellett rá felelni s nem is várta az ő választát senki. Ezt aligha nem érezte gróf Andrássy, midőn a levelet olvasta, mert különben mi róla fel nem tesszük azt a gómbaságot, melyet a „P. Lloyd” neki inszinuál, hogy egy illemes és barátságos levélre nem felel, ha van mit felelnie.

A levél — úgy véljük, — csak azért íratott, hogy gr. Lónyaynak nézete a koalícióról documentálva legyen. Lónyay nem gr. Andrássynak akart tanácsot adni, a mire Andrássyknak nincs szüksége s Lónyaynak nincs hivatása, hanem a jövő esélyeivel szemben konstatálni kívánja, hogy ő ellenezte a koalíciót és rágalmozóiival szemben konstatálni kívánta azt, hogy miatta kötni szövetséget az ellenzékkel nem szükséges. Ez lehetett csak a levélnek célja s ezen célját a levél elérte.

A pápa legújabb encyclicája.

A pápa az osztrák püspöki karhoz a következő encyclikát bocsátotta:

„Alig jeleztek volt a kath. világnak múlt évi nov. 24-ki iratunkkal ama egyetlen üldözéseket, melyek az isten egyházát Poroszországban érték, midőn új gond súlyosodott reánk, arról értesülvén, hogy hasonló méltánytalanságok nehezdednek ugyanazon egyházra. E méltánytalanságok annál inkább elszomorítanak minket, mert ezek Ausztria részéről jönnek, mely a keresztény állam legrégibb idejétől fogva szorosan volt az apostoli székhöz csatolva és bátran küzdött a kath. hitért. És valóban már néhány évvel ezelőtt oly törvények és rendeletek hoztak és kormány által, melyek az egyház legszenyebb jogaival és ünnepélyesen kötött szerződéseivel határozottan ellekeznek s melyeket mi 1868. jun. 22-ki allocutionban kárhoztattunk és érvényteleneknek nyilvánítottunk hivatalunk kötelességeire nézve. Most már új törvények terjesztettek a birodalmi tanács elébe tárgyalás és jóvágyás végett, melyeknek világos célja az, hogy tökéletesen az állami önkény legkárhozatosabb rabszolgaságába döntse az egyházat, holott pedig az emberimem teremője és megváltója teljes hatalommal látta el egyházát, hogy törvényeket alkosson, bíraskodjék, hogy így üdvösen bele nyulhasson minden dologba, a mi az Isten földi országa tulajdonképeni céljához tartozik.

Mintán az egyház természetfeletti tekintélye Jézus Krisztus intézményéből származik és független a politikai uralomtól, az isten földi országa saját törvényei és jogai szerint és saját előjárótól kormányoztatik, melyeknek örökölni kell a felett, hogy a lelkekért ne legyenek felelősek a polgári társadalom vezetőinek, hanem Jézus Krisztus pásztorai fejedelmek (!) ki által pásztorok és a tanítók kinevezettek és kik semmiféle földi hatalomnak nincsenek alávetve lelki hivataluk teljesítésében. És valóban, szeretett fiak és tisztelendő testvérek, ti velünk egyetemben belátjátok, hogy azon törvényekben, melyek az osztrák birodalmi tanácsban tárgyalatnak, mily súlyos erőszak foglaltatik az egyház isteni intézményei ellen, az apostoli szék, a szentegyházi fejedelmek és a katolikus nép jogait mily törhetetlenül forgatja fel. Mert e törvényekben az egyház minden tanában és intézkedéseiben, melyek a hívők kormányzatára vonatkoznak, teljesen a világi hatalomnak vettetik alá. Kimondatik egyszersmind e törvényekben, hogy az államnak, saját teljhatalmánál fogva joga van egy világi, mint minden egyházi ügyekben törvényeket alkotni, hogy az egyházra felügyelni és azt kormányozni jogosítva van, mint bármely más világ társulatokra, melyek tisztán emberi és magán jellegűek és melyek a birodalom határain belül léteznek.

Epen ugy a világi uralom magának vindikálja az egyház törvényeit, alkotmányát és jogait, aztán annak kormányzatát, melyet részint saját törvényei és actiója, részint pedig egyházi, a maga részére megnyert férfiak által viszik keresztül. Innen van aztán, hogy a szent hatalom helyébe, mely hivatva van az egyházat vezetni, a világi uralom önkénye és hatalma állittatik. Az egyházi hivatal ezen usurpatiójára vonatkozólag mondja a nagy Ambrus: „Az állittatik, hogy császárnak szabad minden, — az övé minden. Én azt felelem: ne tulajdonis magadnak tul nagy jelentőséget, midőn azt hiszed, hogy az isteni dologban valami császári jogod van. Ne légy felváltkodott, hanem légy isten alattvalója, mert meg van írva, hogy a paloták a császárai, a templomok a papjai.”

A mi magokat a törvényeket illeti, látszólag bizonyos mérsékletet tanusítanak, ha a legújabb porosz törvényekkel összehasonlítottatnak, de a valóság-

ban ugyanazon szellemmel és jellemmel bírnak és az egyháznak Ausztriában ugyanazon csapást okozzák.

Nem bocsátkozhatunk e törvények részleteibe, de nem hallgathatjuk el azt a jogtalanságot, mely a kérdéses törvényeknek már előterjesztése által is követtett el a szentszék és a birodalom kath. képei irányában. Ugyanis javasoltatik a törvényhozásnak, hogy a küztünk és a felséges császár között 1855-ben létrejött szerződés (concordatum), melyet a fejedelem ünnepélyes ígretével szentesített és mely birodalomszerte közönséges törvényként kihirdettetett, semmisnek és érvénytelennek nyilváníttassék, a nélkül hogy ez iránt az apostoli székhöz tárgyalások folytak volna, sőt méltányos követeléseinknek csaknem megvételével. Ezt nem merték volna azon időben, midőn bűség és hit még ért valamit, de most a dolgok ily szomorú állapotában már keresztül is viszik. — Mit tiltakozunk egy ünnepélyes szerződés ilyen megsértése ellen és még nagyobb lelki fájdalommal kárhoztatjuk az egyházzal szemben elkövetett ama jogtalanságot, hogy a concordatum és az ahoz kötött törvények megszüntetése okául és indokolásul a vaticani aekumeni zsinat által hozott határozatokat hozzák fel, mint melyek a kath. egyház alkotmányán és hitvallásán újításokat és változtatásokat foglalnak magokban. Ha vannak az osztrák államban emberek, kik ily gyalázatos hazugságokkal tagadják meg a kath. hitet, azért az uralkodó dicső őseivel együtt, valamint a nép nagyobb része is, melynek most ily hazugságon alapuló törvényeket akarnak adni, e hitet vallja.

Igy, mintán tudtunk és akarattunk nélkül széttepetik a szerződés, melyet a legfelségesebb uralkodóval kötöttünk, a jognak egy új formája hozatik be, melynek alapján az állam egyházi és vallási ügyekben oly törvényeket hozand, a mint neki tetszik. Így veretik az egyház sérthetetlen szabadsága, még vagy na iránti joga is, eltérhetetlen békákba, a felforgatás kath. taná szándékoltatik tétetni, a szakadarság kegyeltetni, a secták egyesülése és a Krisztus valódi hite elleni összeesküvés a törvények oltalmába vétetik. Csaknem minden egyházi hivatal és méltóság, sőt még a lelkesi hivatal is annyira alá vannak rendelve a polgári hatalomnak, hogy minden tekintetben azok itéletétől függnek, kik az állam vezetésé élén állanak. Hát még mit lehet azon javaslatról várni, mely a vallási rendek elismeréséről szól?

E törvények ellenséges célzata annyira világos, hogy kiki beláthatja, miszerint azok a vallási közösség szétrombolására és megsemmisítésére czéloznak. A temporaliák elvesztése oly nagy, hogy azt alig lehet megkülönböztetni a confiscatiótól és rablástól.

E törvények elfogadása után a polgári kormány jogot fog kapni, hogy azokat elossza és adók által ugy kimerítse, hogy azok birtoka és használatát az egyháznak nem becsületére, de gunyjárta és az igazságosság takarására hagyatnak meg.

Mintán ilyenek a törvények, ti is igen jól tudjátok, hogy most az egyház egysége és békéje van veszélyben. Ezért mi titeket felhivunk, hogy minden erőtökkel törekedjétek a veszélyt elhárítani. Merítetek bátorságot, hogy az erényeitekhez méltó harcot megkezdhessétek.

Egyébiránt mi biztosak vagyunk benne, hogy ti sem birtok kevesebb bátorsággal azoknál, kik az egyház szabadságáért nem csak gyalázásnak és szézenvedésnek voltak és vannak kitéve, de még bilincsekben is verettek és ezt örömet tűrték. Vigasztaljon titeket az ur szava: „Nyomást fogtok a világ részéről szenvedni, de ne féljétek, én meggyőztem a világot.” És mi nem is a magunk, de isten hatalmára bízodunk, mert isten ügyét védjük.

Ezért emelkedjétek fel, velünk együtt az egyház védelmére, vessétek márlegbe eszélytöket és tekintélytöket, szálljatok szembe azokkal, kiket a világnak minden kincse sem elégít ki, míg az egyház szabadságát látjátok. Annál inkább bizunk bennetek, mert isten ügyéről van szó. Mi reánk támaszkodhatok, mert mi későbbek vagyunk meghalni, mint a rabszolgaság sanyaruságait megörökíteni. Mintán az egyház jogai meg vannak támadva, a ti kötelességetek, hogy Izrael háza körül egy védfalat építsetek az ostromlók ellen. A védelem annál erősebb és sikeresebb lesz, minél egyetértőbben állapítjátok meg a követendő eljárást. Ezért intünk titeket, hogy mielőbb összegyűlekezzetek és állapodjatok meg a követendő út iránt, melyen hivatalotokhoz méltón az egyház szabadságát megóvhatjátok. Meg vagyunk győződve, hogy ti ezt a mi intéstünk nélkül is, önkényt megtettétek volna. Másfelől nem adtuk fel a reményt, hogy isten e szorongatástokat más uton-módon el ne fogja távolítani. E reményre jogosít Krisztusban szeretett fiunk Ferencz József császár és király jámborsága és vallása, kihez a mai nap intézett leve-lünkben azt a kérést tettük, hogy ne engedje meg, miszerint nagy birodalmában az egyház gyalázatos szolgaságba vetessék és államának katolikus polgárai a legnagyobb nyomornak tétessenek ki.

Mintán még is sokan vannak, kik az egyház ellen küzdenek, nektek sem szabad tétlenül maradni.

Különös hajlamunk jeléül apostoli áldásunkat küldjük nektek stb.

Róma, mart. 7. 1874. Főpapságunk 28 évében. IX Pius.

Nemzeti színház.

(K.) Vasárnap, márcz. 15-dikén „A varázsfátyol” került színpadra. Tündérrege 3 felvonásban, Seribe opera szövege után írták, zenére alkalmazták, a többiek közt magyarra is lefordították, a mi nélkül persze nemzeti színpadunkon elő sem lehetne adni, szóval igen sok manipulation ment keresztül e darab. Volt gőgűtű quantum satis, tündérek minden zugban, magándal, kardal, végül tükörképek vonultak el a közönség szeme előtt, melyek Pozsony, Budapest, Gödöllő, a dévai várt stb. ábrázolák, mi mind elég arra, hogy érdemlegesen ne foglalkozunk vele; de a felénél kevesebb is elég arra, hogy mindig megtegye e darab a hatvágást, zsufolt házat alkosson, vasárnap a mint ez ma, vasárnap lévén, csakugyan be is bizonyult s nem is tartjuk helytelen intézkedésnek a rendezőség részéről, ha minden 3-ik vagy 4-ik vasárnapon ilyféle darabot is elővesz.

Medgyaszai Ilka (Margit) kedves dalai és jól felfogott játékaival, Follinus Hermin (Zelilia a táj tündére) costüme-jéhez arányosuló pajkos kedélyével és Marezell a „rosz gyómrú” földesur komikus játékaival élvezhető volt; de Krasznai (Albert) affectált és tulzott szenvelgőségével, Kendi (Muff Ádám) a karzat kegyeit hajhászó caricirozásával és Izsó (Áron, szatör) időslen tulzásaival és beszéd modorával sokat rontottak.

Hétfőn, 16-án ujjolag „Jakab urfi” vétetett elő, mely gyér számú közönség előtt adatott, s mai határolásról itélve azt hisszük, hogy utoljára láttuk színpadunkon. A darabról nem emlékszünk meg, mert e lapok olvasó közönsége előtt ismertetve volt már első előadása alkalmával. Kovács Gyula a kalandos és bonviván Jakabot bravórral személyesíté, Follinus Hermin Blankát a 16 éves ártatlan leányt sokat jó felfogás, és naivsággal ábrázolá; de hangja olykor igen gyenge és elhaló volt. Szentgyörgyi (Valdent) és Dobozi Lina (Emeline, Valdent neje) játéka ellen seumi kifogásunk nem volca, csak az ellen, hogy a Kovács Gyulávali jelenetek alatt, mikor legtöbb komolyságra lett volna szükség, két ízben, alig tudták visszatartani magukat a nevetéstől. Csakné Czelesztinát a vén leányt, helyenként ha nem is egészen véve mesterkéletlenül állítá elő, Kendi Bounnegrace-t, az elődi iparlovagot szerencsésebben és kevesebb tulzással személyesíté, mint vasárnap Muff Ádámot; de Krasznai, ki Chambry a szesencevadász szerepében lépett föl, mint rendező, ezuttal is célt tévesztett, s igen lapos alakot adott, ugy, hogy seukivel sem tudta elhíttetni, miszerint egy szép asszony (Emeline. Dobozi Lina) képes legyen szeretni őt. Kedden 17-dikén az oly sokszor előadott „Alvajáró” adatott. Bellini operája, mely általában véve sikerülten folyt le. Gerecsenét, ki egy ideig távol volt tőlünk, Amina szerepében láttuk, s nem fogunk sokat mondani azzal, hogy az est kiváló alakja, ugy játéka mint éneke által, ő volt. Medgyaszai f. (Liza) nem sokban maradt hátra tőle, s kisbbs szerepét ezuttal is hűn betölté. Kápolnai (Elvino) játéka egészben véve élvezhető volt; de abban köztudomásulag több simítani való fészegség van. Tóthfalusi, ki gróf Radolfoban szerepelt, dicséretesen oldá meg feladatát, mindvégig kellemmel s erővel énekelte, a mi nem mindig tapasztalható nála. A kardalok általában véve gyengén ütöttek ki, de volt egy mozzanat, az, mely Aminának Lizával feltalálásakor hangzott el, mely igen szépen sikerült. Közönség, mely beleunt már a sok „Alvajáró” és „Stradellá”-ba, kevés számmal volt.

TANÜGY.

A középtanodai tanárképezde.

II.

(Vége.)

A tanárképezdét álltalánosságban bemutatva, kívántuk felderíteni, hogy ezen intézet nemcsak azon végzett gymnasiumi tanulókat érdekelhet, a kik tanári pályára készülnek, hanem a már tényleg működő azon középtanodai tanárokat is, a kik államvizsgálat után államhivatalba akarnak lépni.

Mert kivételosen kormányunk ez utóbbiak közül is szokott tanképesítő vizsgálatra bocsátani. Daczára ezen kedvezménynek, valamint annak is, hogy mint tanulók a tanárjelöltek oly rendkívüli állameségelyben részesülnek, sem a vizsgált tanároknak, sem a tanárképezde tavalyi látogatónak számát megfelelőnek nem mondhatjuk. Midőn ennek okait tovább kutatjuk, csak a budapestit érthetjük; a kolozsvári, mely alig egy éves, más oldalról fogja kutatásunkat igénybe venni.

Hasonlóan más országos középtanodáinkhoz, adott ki a budapesti tanárképezdével egybekapcsolt gyakorló iskola igazgatója (Bartal Antal) egy „értésítőt”, melyben nemcsak a gyakorló iskola, hanem a tanárképezde állapotával is megismerkedhetik közönségünk. Bármennyire tiszteljük a középtanodai tanárképezés és képesítéssel megbízott egyetemi tanfiaiakat, azért kifogástalanoknak még sem tekintjük. Észrevételeinket az említett értesítő alapján imitt közöljük. Egy Pindarustól kölcsönzött jelszó után („az emberi boldogságot fáradsággal szereshetni meg”) legelől áll a „tanárképezde története”, azután „szabályzata”, tanárai, a képezde tagjai, tanszerei, s végül a gyakorló iskola. Már mindjárt a történeti

részében összeftközzük, a mennyiben Bartal a budapesti tanárképezde keletkezését 1870-re, mi pedig 1862-re tesszük. Ha a tanárképezde lényegéhez sen a gyakorló iskola felállítása sem Bartal urnak a tanárképezde igazgatásával való megbízása nem tartozik, akkor nem értjük, mért nem teszi keltét azor időre, midőn egyetemünkön, bár nem ministerünk de a budai helytartóság által már 1862-ben kinevezett egyetemi tanárok képeztek és képesítettek magy tanárokat egész Bartal ur kinevezetéseig. Ha nem hiszi B. ur, kérdeje meg a jelenleg is tanképesítéssel megbízott egyetemi tanárokat Toldyt, Téli, fyt, Petzvalt, Jedlizet, Szabót, Horváthot. Az igaz hogy azóta többféle átalakuláson ment át, a képezdei tanárok szaporodtak, változtak, egyik (Riedl) meghalt, a bécsi képezde fordított szabályzatai újabb szinten a németektől kölcsönzött szabályzatok által pótolattak.

És ez ntöbbit be is vallja B. ur; de mit akar azzal az amerikai humbuggal majdnem határos kérdéssel, hogy a tanárképezde nemzeti lábra van állítva, azt nem értjük. Vagy talán érdemnek akarja magának felróni azt, hogy magyar egyetemen a magyar tanárképezdeben magyar nyelven tartják előadásait és tartják vizsgálatait? A mi magyar nemzeti van benne, az abban áll, hogy a magyar nyelv és irodalom, valamint a hazai történelem és földrajz egyetemi egyenjogúságot nyertek, a mirol német egyetemi tanárképezde természetesen nem gondoskodhatik.

Hogy „saját hazai viszonyainkhoz” alkalmazták volna a különben remek német szabályzatot szellemét, azt merőben tagadom, ha csak a magyar nyelvre és történelemre tett megjegyzésünket nem érti B. ur ezen alkalmazás alatt.

Ellenkezőleg hazai viszonyainkkal általában csak csekély mértékben, és az erdélyi részekkel épen nem ismeretes módon járt el eddigi képezde. Vagy mondja meg P. ur, mért oly kicsiny daczára a fent említett kedvezményeknek a tanárjelöltek száma és mért nincs köztök, különösen az erdélyi részi nemzetiségek és vallásfelekezetek száma kellő arányban, vagy mért van talán épen zérussal képviselve? B. ur talán azt fogja felelni, mert még ma kevés az állami középtanoda, melyen alkalmazást nyerjenek a tanárjelöltek. Ha a kormányhoz intézőnk kérdésünket, alkalmasint ennek megfordítottját hallanók, hogy azért nem alakíthat több állami középtanodát, mert nincsenek elég képesített tanáraink. Ha komolynak vesszük a kormánynak azon követelését, hogy a tanári ugy mint más hivatalbeli állomás rendes betöltéséhez elkerülhetetlenül szükséges az államvizsgálat, akkor nem a kormányon, hanem a tanárképezde jelen szervezetén mult, hogy az országban oly kevés a képesített tanárok száma.

Egy másik oka, mely tanárképezdeink fejlődésének útjában áll az, hogy általában tudományos hirben nem állanak. Ennek a kikérlésére azon módozat ajánlkozik: 1. a tanárképezdei tanárokat a kormány időről időre — pl minden három év mulva — változtassa. És e célból külföldi egyetemekre küldeni a tanárjelölteket meg ne szűnjék; csak hogy kötelezze őket ott is tanárvizsgálatra és az ott nyert képesítő bizonyítványokat vett sse itt is alá a hazai vizsgálat bizottság jóváhagyásának. Bármily költségbe kerüljön ez, az ily elkészült tanárok méltó versenytársává válhatnak a mostani egyetemi tanároknak. Egy 2. módozatra példát adott az orosz kormány, a mely Lipcsében egy külön orosz tanár-képezdét alakítottatott. A bármely uton folytatott eljárás meghozza idővel egyeteminkre az ujjászületés gyümölcsét és megóvjá a hosszas pangástól, melyben régi idő óta sinlódik budapesti egyetemünk.

Hogy mindez másként legyen a magyar tud. egyetem tanár-képezde növéndékei hivatják rá. Hogy a tudományt hazánkban meghonosítsák és fejlesszék. Az ő közükre akarja bizni az ország a honi ifjuság nevelését és oktatását, hogy belőlük nemzeti műveltségünk jövőndő apostolai váljanak.

Erythros.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márczius 18. 1874.

— Fogarasi Mihály erdélyi püspök — mint halljuk — közelebről azon kéréssel járult ő felsége elébe, hogy öregsége tekintetéből melléje egy coadjutor neveztessek ki, Lőnhárdt Ferencz apát-kanonok s kolozsvári plébános személyében.

— Keserő Mózes, arbei cizmzetes püspök, gyulafehérvári olvasó kanonok és a rom. kath. igazgató tanács előadójának temetése tegnap délután megható díszszent ment véghez. A halottas ház előtt jóval a temetés előtt nagy sokaság hullámozott s a ravatal körül városunk színe-jára felváltva foglalt helyett. A gyászmenet 4 óra után a harangok általános zugása között indult ki a kalvariai sírkertbe. A halotti sort a helybeli főtanodák ifjusága nyitá meg, gyászlobogóval előkőn; utánuk Kolozsvár előkölségei, nagyszámú polgársága következett, mely a komor, telleges idő daczára is rendkívül imponansá tette a közszertetben álló főpap végtszességét. A koporsó előtt az egyházfőknak fényes serege lép-

delt, kiknek sorába a püspök és káptalan küldöttéi Nagy Imre, Beke Antal kanonokok, Vesszely Károly m.-vásárhelyi plébános, Kolozsi Antal, Terézvárházi igazgató; Éltés Károly papnöveldei tanár, szintén egyházi ornatusban jelentek meg. A négy 16 által vont balottas kocsin a püspöki díszjelek mellett a kopersót gyászfüzér és virágkoszorú ékíték. A kopersót a holdogult rokonai és az igazgatótanács tagjai s fogatok hosszú sora követte s kísérte ki a káptalára, hol egyházi áldás és imák után kegyeletes kezek által a kopersóra szórt rögök elfödék előlünk a nemes alakot, de szép emléke közöttünk él.

— A városi képviselői bizottság szombaton délután gyűlést fog tartani, mely alkalommal több nevezetes ügy tárgyalásán kívül a szakbizottságok összeállítása is el fog intézteni.

— A Kolozs dobokamegyei néptanító központjának központi választmánya a népiszkolai módszeres tanítás emelése érdekében a következő pályakérdésre nyitott pályázatot: „Adassék elő az írásszavaz leírása és ismertetése oly mintatanítás alakjában, amely a népiszkola negyedik osztálya növendékei előtt, 1/2 vagy legfeljebb 3/4 óra alatt teljesleg bevezethető a pályázó.” Természetes, hogy a tanítást valamely olyan állat leírásához kell kötnie a pályázónak, amelyet az írásszavaz ismertetése előtt tanítványai már okvetlen meg kellett ismertetni. Kiindulási pontját így jelezzé, az egybevett módszert — a lehetőleg — továbbra is alkalmaznia kell. Végre — önként értetődik — hogy a szorosan vett természetrajzi ismertetésen kívül alkalommal azon föld- és néprajzi ismertetéseket is be kell szőni a tanításba, amelyek nélkül az írásszavaz lakhelyét, életmódját és hasznát tiszta képen lehetetlen felmutatni a gyermekeknek. A pályadíj 3 db. cs. arany Pályázati feltételek a következők: 1. Csak az egyesület tagjai pályázhatnak. 2. A pályadíj csak oly műért adatik ki, amely egy módszeres mintatanításhoz teljesleg helyes és biztos irányt mutat s azt híven követi is. 3. A pályadíj nyert mű egyetünk közlönyében fog legelőször közöltetni. 4. Pályázati határidő f. évi június hó 1-seje. E napig a jelgével ellátott, idegen kézzel, olvashatólag írt s lapszámozott pályamunkák, a szerző nevét tartalmazó jelgés zárt levéllel együtt, az egyesületi elnökhöz (Kolozsvárra, belső királyiutca 49 sz. a.) küldendők be.

— **Köszönet nyíránítás.** A helybeli jótékony nőegylet és leányárvaház nevében kedves kötelességünknek tarjuk Gegenbauer József urnak legmelegebb köszönetünket kifejezni, azon szíves buzgalmaért, melyet e hó 12-ikén felerészben a színház, felerészben a jelzett egyletek javára tartott hangverseny rendezése által tanúsított s így első sorban eszközölje volt annak, hogy e hangverseny a vezetésünk alatti egyleteknek egyenként 95 f. 15 krt jövedelmezett. Kolozsvár, 1874. márcz. 16-dikán Gr. Teleki Domokosné, a nőegylet elnöke. Br. Bornemissza Ignáczné, az árvaház elnöke.

— **Borosnyai Pál, M.-Vásárhely polgármestere** hozzájárul a beküldött 1873 sz. évi jelentését. E város jövedelméről 295,145. A múlt évben a bevétel volt 102,372 f. kiadás 99,852 f. A város egy kis erdőrészt vásárolt, egy kis birtokot ajándékozott az egyháznak s egy kiállítás jövedelméből 8 iparost küldött fel a bécsi kiállításra. Építkezés nem sok történt, de az utcák kikövezése gyorsan halad. E városban hat új egyület alakult a múlt évben. Van összesen 11 iskolájuk 1784 gyermekkel, kik közt 1275 a városból való. Cholerában megbalt 122, megbetegedett 222. Általában véve született 424, meghalt 612 s így a város lakossága 188 lélekkel fogott. Tízest kétszer volt. Adófélében befizetett 59,543 f. hátralék 33,861 f. Katonáként besoroztatott 33. Ezek a főadatok, melyek arányilag kedvező helyzetet tüntetnek fel. Úhajandó volna, ha e szép példát más városok is követnék s az évi jelentéseket, melyeknek tudományos becsük van, a főbb adatok teljességgel a napilapokhoz s a nagyobb könyvtárakhoz is beküldnék. Ajánljuk ezen üdvös példát a nagyobb törvényhatóságoknak figyelmébe.

— **Felső-Fehérmegye és Fogarasvidék tanfelügyelője** az iskola-mulasztások lehető csökkentése céljából törzskönyvek vezetését és megfelelő egyesítését eljártatva a községi elöljárókhoz, ezt miúgy kell meggye, az illető város közigazgatása teljes egészében ismerté el s mint ilyenek fogantatásának érdekében saját ösztönéből a legerősebben igyekezik eljárni. Felső-Fehérmegye derék alispánja Apáthy Péter egyszerre hat községi elöljárót vont fegyelmű kereset alá, a miért elmulasztották a hanyag szüléken a törvény által megszabott büntetéseket végrehajtani. Gridi Pop György egyik fogarasvidéki szolgabíró pedig a járásában lévő összes tanítókat és községi elöljárókat szigorúan megfédette az iskola-mulasztások körül idáig tanúsított közönyükért s jövőre súlyos büntetés terhe alatt nagyobb lelkiismeretességre utasította őket. Ezen nevezetes buzgalom és jogszerű szigor eredményezte azt, hogy Fogaras vidékén egyszerre 8 % szaporodott meg az iskolába járó tankötelesek száma s hogy általában sokkal sikeresebb az oktatás, mert pontosabb az iskolába járás. Sok ilyen dcrék és ügyeszetű alispánt és szolgabíró a hazánk!

— A báró Eötvös-szobor-pályázat megbi-
rálására alakított jury tagjai gróf Lónyay Menyhért
elnöke alatt: Henszlmann Imre, Ipolyi Arnold, Ke-
leti Gusztáv, báró Lipthay Béla, Pulszky Ferencz,
Ráth György, Ybl Miklós urak és Arany László ur
mint titkár vasárnap ülést tartván, a kitűzött pályá-
díjat, mely a pályázati szabályok szerint minden-
esetre kiadandó volt, mint relative legjobb műnek,
a „Mindent a hazáért” jelgégű szobornak határoz-
ták kiadni hat szavazattal bárom ellen. Kivételre al-
kalmasság mostani alakjában e jutalmazott pályá-
művet sem találták, de a szerzője által tanúsított
tehetség reményt nyújtván, hogy ugyanazon kéztől
talán teljesen kielégítő művet is lehet remélni, a
bíráló jury azon javaslatot teszi a szoborügyi bi-
zottságnak, hogy ez irányban, egy vagy két kitűnő
külföldi szobrász véleményének kihallgatása és figye-
lembevétele után, tegyen meg egy kísérletet egy újabb
minta készítése által.

— A „Magyarország és Nagyvilág” ki-
adóhivatala, tudomására hozza a közönségnek, hogy
sikerült Párisban élő Munkácsy Mihály művész ha-
zánkfiától táviratilag az engedélyt kinyerni, hogy
„Éjjeli csavargók” című, és a bécsi közkiál-
lításra művészti éremmel kitüntetett remekét a „Ma-
gyarország és a Nagyvilág” számára lemosoltassa,
mely másolat művészi kivitelben, kiegészítéssel a ki-
adóhivatal által annak idején kiadott „Siralom-
ház” című műlaphoz, ez idei első jutalomképül
fog előfizetőinek juttatni. E szerint minden előfize-
tő 5 f. félévi előfizetési díj fejében a lap mellé
egy díszes jutalomképet is kap, melynek bolti ára
legalább is 5 f.

— **Szászváros** erdejében e hó 9-én és 10-én
nagy tüzvész pusztított. Összesen mintegy 110 hold
égett le. Bujtúr és Városvíz, Bossorod és Kis-Oklos,
valamint Rekettyefalva környéke táján — mint a
„Herm. Ztg.” írja — szintén nagy erdőégek voltak.

— A tornászát és vivás, mint a himlő elleni
óvszer. Grácban, hol a himlő járvány meglehetősen
nagy mérvben pusztított, azon nevezetes felfedezésre
jötték, hogy a tornászatot és vivást rendszeresen
gyakorló tanulók közül egyetlen egy se esett a jár-
ványos betegségbe.

— A magyar unitáriusok ügye Ameriká-
ban. A „Hon” megkapta a bostoni „Christian Regis-
ter” febr. 28-iki számát, mely terjedelmes közle-
ményt tartalmaz a magyarországi unitáriusok ügyé-
ben Bostonban tartott meetingről. Mint tudva van,
ez ügyben több amerikai unitárius (Fretwel, Hale
stb.) jártak Erdélyben, személyes tapasztalatok vé-
gett. A meetingen Hale elnökölt. Részt vett abban
néhány angol unitárius is, ezek közül Fretwell John
hosszabb beszédében előadta az angol unitáriusok mű-
ködését s azoknak összeköttetéseit Magyarországgal,
felemlítvén az unitariusok állását, hogy Magyaror-
szágon 106 unitárius egyház van; ismertetve az uni-
tarius hit eredetét, terjedését, a hívek vagyoni hely-
zetét stb. A massachusettsi amerikai unitariusok közül
többen szólottak. Érdekes Morison és Hale beszéde,
mindketten a székes unitáriusok érdemeit ismertet-
ték s hangnelyozták azt, hogy nagyon kíváncsok vol-
na a székes unitariusokat anyagi segélyben részesí-
teni, hogy a kiképzés terén sikeresebben működhes-
senek. Hale, ki a múlt évben hazánkat beutazta, nagy
rokonszenzussal szól a magyarokról és különösen a szé-
kes unitariusokról. Dicséri Deák egyházi politikáját,
s aztán ezt mondja: 63,000 főre megy csak az uni-
tariusok száma az osztrák-magyar monarchiában, de
ezeket az egész világ tiszteli. Egész Magyarország
előre siet a szabadelvűség útján. A magyaroknak több
hírlapja van, mint a monarchia többi részének. Ve-
zérférfaik a haladás oszlopai. Azt tartják, hogy min-
den embert fel kell nevelni, ki kell képezni, s hogy
egyenlő joga van mindenkinek. Ne gondoljátok azt,
hogy mivel rólok mint pásztor és paraszt népről be-
szélnék, hogy ők tudatlanok. Nagy műveltséget ta-
lálni közöttük sok nemeslelkűséget. Segíteniük
kell rajtuk, hogy képeződiket meggyógyítsák s fog
találkozni közöttük sok fiatal ember, kik őrmest
terjeszteni fogják az unitarius hitet. Hale indítványá-
ra ez ügyben bizottság választott, melynek tagjai
Lymaa, Morison, Schultz Jackson, Ward Howe Julia,
Emmors John L., Kidder H. P., Gild K. E., Put-
man Loweli Chaney G. L. és Hale E. E.

— A német nemzetgazdák kongresszusa 1874-
ben Krefeldben fog ülésezni. A napirendet az állandó
bizottság következőképp állapítja meg: 1) A bankjegy-
fedezet törvényes határozmányai 2) A vasútépítés és
üzletköltéségeinek kiszámítása s azoknak egymáshoz
való viszonya. 3) A vasuti díjszabások. 4) A szer-
ződéstörés mint vétség. 5) Munkások pénztárai: a)
azok alapításának törvényes határozmányai; b) azok
alapítása községi vagy más szövetkezetek által. 6)
Az arany s ezüst áruk finomságát tartalmazó vonat-
kozó törvényes határozatok. 7) Iparos oktatási isko-
lakényszer.

— A „Kis Lap” című gyermekújság több
számait vettük, s elismeréssel emeljük ki e lap tar-
talmasságát s szép kiállítását. A hírlapirodalom e
különlegessége mindenestire megérdemli a pártolást
s mi készséggel ajánljuk a szülők figyelmébe. A
„Kis Lap” előfizetési ára negyedévre 1 f. 20 kr.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatot Budapestre márcz. 18. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett márcz. 18. 10 ó. 50 p. d. d.

A koalíciális tárgyalások teg-
nap délután formászerűen megsza-
kítottak. Este a baloldali kör ülést
tartott, melyben Tisza Kálmán elő-
adta, hogy az ország helyzete foly-
tán bizonyos feltételek közt hajlan-
dó lett volna kormányba lépni. Fel-
tételük ezek: először magyar nem-
zeti bank alkotása, másodsor az
állam és egyház közti viszony, har-
madszor az incompatibilitás kérdé-
sének helyes rendezése, negyedszer
ígéret a közjogi kiegyezés egyes
pontjainak módosítására. Szlávay az
első három feltételt elfogadta, az
utolsót visszautasította. Ennek folytán
az alkudozásoknak vége. Biztos ér-
tesüléseink szerint a Sennyeyvel és
Ghyozzyval folyó tárgyalások is si-
kertelenek; másrészt Szlávay a mos-
tani cabinéttel semmi áron sem
akar tovább maradni. Ma este a De-
ákkör értekezletet tart.

KÖZGAZDASÁG.

A gyulafehérvári takarékpénztárnak f. é. február 26-
án tartott közgyűlése a tiszta nyeresémet kiosztá
és tovább fordítása iránt következőképp határozott.

nyeresémet 10064 f. 15 kr,

ebből 5 % a részvénytőke kamatjában

egy szelvény után 2 f. 50 kr 2500

7564 f. 15 kr.

10 % a tartaléktőkének 756 f. 41 kr, 10 % az
igazgatósági általánban 756 f. 41 kr, 3 % a hi-
vatalnokok díjazásában 226 f. 92 kr, 2 % jótékony
célra 151 f. 28 kr, felülszálalékban 5 f. 50 kr
egy szelvényre 5500 —

7391 f. 02 kr,

a hátralék

173 f. 13 kr

Az 1874-dik évre nyeresémet átvitelnek hagyott.

Kimutatás.

A décsitakaréknak pénztár 1874. februárius havi üzlet-
forgalma.

Bevétel,

Betétek 147 tétel mellett 3452 f. 25 kr, be-
fizetett kamatok 1083 f. 80 kr, visszafizetett vál-
tók 45,685 f. — kr, különféle díjak 541 f. 25-
kr, betétkönyvdíjak 3 f. 80 kr, megtérített keze-
lési költség 4 f. 36 kr, visszafizetett előleg 810
f. — kr, Visszeszámlított váltók 7300 f. — kr,
Befizetett alaptőke 130 f. — kr. Részvényjegyfel-
fizetés 10 f. — kr. Államilleték 1 f. 20 kr.
Összesen 59,021 f. 66 kr.

Pénztári maradvány Január 31-én 10,640 f. 66 kr.
együtt 69,662 f. 21 kr.

Kiadás.

Betét visszafizetésekre 39 félnek 5579 f. 06
kr. Leszámlított váltókra 49,300 f. — kr. Tiszi fi-
zetésekre 132 f. — kr, Betét folyó kamatra 3 f. 80
kr, Kezelési költség 58 f. 65 kr, Előlegekre
810 f. — kr. Visszeszámlított váltókra 7500 f. —
kr. Visszesz. váltók kamatjára 134 f. 35 kr. Ka-
matoszámlákra 14 f. 32 kr. Napibiztosi díjra 23 f.
— kr. Jövedelmi adóra 130 f. — kr. Államilleték-
re 1 f. 20 kr.

Összesen 63,685 f. 64 kr.

Pénztári maradvány Febr. 28-án 5976 f. 57 kr.
együtt 69,662 f. 21 kr.

Deés, 1874 februárius 28-án.

A nagy-enyedi piac árai márcz. 18-án
a. ausz. mérő Tisztabuzza 6 f. 25 kr. elegybuza 5 f.
30 krajczár, rozs 4 forint 80 krajczár zab 1 forint
60 kr. pityóka 2 f. 25 kr. Egy mázsa szalonna
— f. — kr. Egy font disznózsír — kr. Egy ku-
borsó 16 kr. lencse. 24. kr. paszuly 18 kr. Egy mázsa
kenyér 13 f. 10 kr. Egy font marhabús 20 k

— A M.-Vásárhelyi piac árai márcz. 17-ről
auszt. mérő Tisztabuzza 6 f. — kr, elegybuza 4 f.
80 k. rozs 4 f. 26 kr. kukorica — f. — kr. zab
1 f. 62 kr. pityóka 2 f. — kr. Egy mázsa szalonna
— f. — kr. Egy font disznózsír 60 kr. egy kupa borsó
16. kr. lencse. 16 kr. paszuly 16 kr. Egy mázsa kenyér
12 f. 12 f. Egy font marhabús 20, Egy mázsa széna
1 f. 20 kr. Egy 51 tűzi fa keményt 10 f.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Márcz. 17-én 5 % Metalliques 69.70 f. 69.65.

Kamat — 5 % Nemzeti kölcsön 73.90 f. 1860.
Kölcsön 103.50 Bankrészvény 970 Hitelin-
tézeti részvények 226. — London 111 f. 90st. 111.80
Ezüst 106.20 Cs. kir. arany — Napoleon d'or 890.

Urbéri kötvények: Magyarországi 75.25. To-
mesi 74.50 Erdélyi 73.50. Horvátországi 75.50

Magyar keleti vasut.

Brassó felől Nagyvárad felé.

Állomások	Személyvonat		Vegyesvonat		Vegyesvonat	
	Nr. 2. sz.		Nr. 6. sz.		Nr. 8. sz.	
	Érk.	Ind.	Érk.	Ind.	Érk.	Ind.
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Brassó	2 10	2 10	2 10	2 10	2 10	2 10
Botfalva megáll.	2 38	2 39	2 38	2 39	2 38	2 39
Földvár	2 57	2 58	2 57	2 58	2 57	2 58
Apáca	3 35	3 40	3 35	3 40	3 35	3 40
Agostonfalva	4 2	4 5	4 2	4 5	4 2	4 5
Alad-Bakos	4 24	4 25	4 24	4 25	4 24	4 25
Honorád	4 55	5	4 55	5	4 55	5
Kacsa	5 17	5 18	5 17	5 18	5 17	5 18
Benne	5 39	5 40	5 39	5 40	5 39	5 40
Erked	6 1	6 4	6 1	6 4	6 1	6 4
Héjásfalva	6 41	6 44	6 41	6 44	6 41	6 44
Szegvár	7 5	7 15	7 5	7 15	7 5	7 15
Dános	7 36	7 37	7 36	7 37	7 36	7 37
Erzsébetváros	8	8 6	8	8 6	8	8 6
Medgyes	8 38	8 39	8 38	8 39	8 38	8 39
Kis-Kapus	8 56	9 16	8 56	9 16	8 56	9 16
Mikószáza	9 34	9 35	9 34	9 35	9 34	9 35
H.-Aszó megáll.	9 55	9 56	9 55	9 56	9 55	9 56
Báldasfalva	10 14	10 20	10 14	10 20	10 14	10 20
Kardosfalva	10 36	10 38	10 36	10 38	10 36	10 38
O.-Gesztes megáll.	10 53	10 54	10 53	10 54	10 53	10 54
Tóvá	11 11	11 36	11 11	11 36	11 11	11 36
Nagy-Enyed	11 59	12	11 59	12	11 59	12
Felvincz	12 30	12 33	12 30	12 33	12 30	12 33
Kocsárd	12 47	1 12	12 47	1 12	12 47	1 12
Győr	1 53	1 55	1 53	1 55	1 53	1 55
Virágosvölgy all.	2 36	2 38	2 36	2 38	2 36	2 38
Kolos-Kara	3 38	3 41	3 38	3 41	3 38	3 41
Apáthia	3 53	3 56	3 53	3 56	3 53	3 56
Kolozsvár	4 25	4 45	4 25	4 45	4 25	4 45
M.-Nádas	5 8	5 10	5 8	5 10	5 8	5 10
M.-Gorbó	5 27	5 28	5 27	5 28	5 27	5 28
Egres	5 43	5 48	5 43	5 48	5 43	5 48
Sztána megáll.	6 19	6 20	6 19	6 20	6 19	6 20
Bán-Hunyad	6 46	6 50	6 46	6 50	6 46	6 50
Malomszeg all.	7 9	7 10	7 9	7 10	7 9	7 10
Csúcs	7 39	7 43	7 39	7 43	7 39	7 43
Bucsa	8 12	8 14	8 12	8 14	8 12	8 14
Brátka	8 35	8 37	8 35	8 37	8 35	8 37
Rév	9 6	9 11	9 6	9 11	9 6	9 11
Eled	9 40	9 42	9 40	9 42	9 40	9 42
Nagy-Telged	10 2	10 3	10 2	10 3	10 2	10 3
F.-Vásárhely all.	10 35	10 38	10 35	10 38	10 35	10 38
Nagyvárad	1 55	1 56	1 55	1 56	1 55	1 56

Kis-Kapus-Nagy-Szebeni szárnyvonal

K.-Kapus felől Nagyszeben felé és vissza.

Vegyes vonat.			Vegyes vonat.		
Állomás.	N. 31. sz./N. 37. sz.		Állomás.	N. 32. sz./N. 38. p.	
	Érk./Ind.	Érk./Ind.		Érk./Ind.	Érk./Ind.
	ó. p./ó.	ó. p./ó.		ó. p./ó.	ó. p./ó.
K.-Kapus	Reg. 6 55 este.	9 40	Nagy-Szeben	Reg. 6 40 este.	9 40
N.-Selyk	7 22 f. 27 10	7 10	Vizsánka	6 56 10	4 5
Ladányos	7 59 f. 11 40	7 10	Ladányos	6 56 39 f. 44	3 35
Agárd	8 34 f. 42 11	14 11	N.-Selyk	7 10 f. 25	5 10
Vi-Szeben	9 54 este.	11 40	Éjél.-K.-Kapus	7 50 este.	5 35

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

!!!Legujabb dalgyűjtemény!!!

Blaháné kedvelt dalai.

24 válogatott magyar népdal, melyeket
Blaháné asszony a népszínművekben és a hang-
versenyekben leggyakrabban szokott énekelni.
Énekehangra, zongorakísérettel és átirattal el-
látta

Ábrányi Kornél.

E dalok aként vannak zongorára
alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is elő-
lehet játszani, miután a dallamhangok a zongo-
rarészben is befoglaltatnak

Ára 2 f. 50 kr.

Kapható Stein János könyv- és
zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

Nyilttér.°)

Minden betegnek erő és egészség

gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére Du Barry

Londonból. (126—209)

A delicat gyógytápszert Revalesciére Du Barry elnyel-
tet minden betegség, mely a gyógyszerrel kezdve t. i.
nyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálkahártya- léleg-
zés-, húdós- és vesebetegségeket, tuberculosist, vérhas, aszkor-
tist, hurutot, emésztéshányt, duzzan

Hirdetmény.

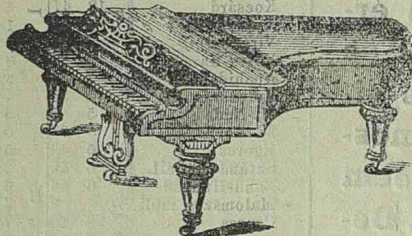
Erdő-szengelyi birtokos t. Benke Ferencz ur és társai által az edavaló korcsmárlási jognak arányosítása tárgyában beadott folyamodás következtében, a tárgyalási határidő a helyszínen Erdő-Szengelyben folyó évi mártius 30-dik napján délelőtti 10 órára tűzvetni ki, mire a t. cz. birtokosok azon észrevétellel hivatnak meg, miszerint meg nem jelenésük esetében is az arányosítás keresztül fog vitetni.

A m.-járai járás szolgabírájától.

M.-Péterlakán, 1874. mártius 9-kén.

KÖRÖSI ALBERT, szolgabíró.

10 használt zongora

egészen jó állapotba helyre állitva

80 frttól 150 frtig

e l a d ó

TRISKA FERENCZ zongora kereskedésében
Mátyáskirályutca 4-ik szám
Kolozsvárt.

A kolozsvári KISEGÍTŐ PÉNZTÁR-EGYLET
folyó évi mártius 29-dikén d. e. 11 órakor
A VÁROSI KÖZSÉGI TEREMBEN

közügyülést tart,

melynek tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Az igazgató választmány jelentése a múlt évi üzletforgalomról.
3. A számadás- vizsgáló bizottságok jelentése.
4. A segélyező bizottság jelentése.
5. A számadás vizsgáló és a segélyező bizottság megválasztása.
6. Négy választmányi tag választása.

Az alapszabály 28. § sa értelmében, a közgyűlésben csak igazolójegyekkel vehetni részt, mit tartozik minden tag 48 órával a közgyűlés előtt az igazoló-bizottmánytól, betételi könyvének felmutatása mellett, kivenni. A bizottmány f. hó 25. és 26-kán a délelőtti órákban, 27 kén a délutáni órákban is működik, s működését 5 órakor beárja.

Kolozsvárt, mártius 10-kén, 1874.

Az elnökség.

Hirdetmény.

Dobokamegye felsőkertületében, Bodja és Meszes Szent-György községekben, az özsves korcsma használati jogok; még pedig a bodjai folyó év április 29 kén, a meszes-szent-györgyi f. e. április 30-kán d. e. 9 órakor fognak azon községek irodáiban, nyilvános árverezés útján, ez év május 2-től kezdődőleg 3 egymásután következő évekre, használati kiadati, mikorra ugy a tisztelt bir tokos urak, valamint használati szándékozók, tisztelettel meghívottak.

Az árverezési feltételek ezen hivatalnál bár mikor is megtekinthetők.

Hidalmás, 1874. mártius 10 kén.

HATFALUDI MÓR, szolgabíró.

Legujabban megjelentek és Stein János
könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Küzdelem a jogért.

Irta dr. Ihering Rudolf. A bővített harmadik kiadás után.

Fordították Ballai Lajos és Lippe Vilmos. Az előszót írta hozzá dr. Wenzel Gusztáv. Ára 60 kr.

Hazánk és népe.

Irta Keleti Károly. A m. kir. akademia nagy jutalmával kitüntetett mű Második kiadás. Ára 2 frt 80 kr.

Tanulmányok.

Irta Hunfalvy Pál. Ára 2 frt 80 krajczár.

Az 1662-diki országgyűlés.

FABÓ ANDRÁS agárdi ág. vall. ev. pap, a magy. tud. akademia lev. és a magy. tört. társulat val. tagjától. Ára 2 frt.

Roma története,

a nyugoti birodalom elenyésztéig.
A művelt rendek szükségéhez alkalmazva.

A magy. tudományos akademia által a magy. hölgyek díjával koszoruzott pályamű. Irta Por Antal. Ötven fametszetű képpel.

Ára 2 frt 80 kr.

A m. kir. központi állam-pénztár és a m. k. államadóssági pénztár szolgálatára vonatkozó pénztári utasítások és szabály-rendeletek gyűjteménye.

A m. k. pénzügyminiszter ur megbízásából, összeállította Vörös József, m. k. számtanácsos. Ára 1 frt 50 kr.

A jezsuiták Magyarországon és egyebütt.

A Jézus társaság szervezetének, tanainak a működésének ismertetése és a jezsuita kérdés Magyarországon. Irta THOLDY ISTVÁN. Ára 2 frt 80.

CLD.

Tragédia öt felvonásban. Irta Corneille Péter. Fordította Greguss Ágoston. Kiadja a Kisfaludy-Társaság. Ára 60 kr.

GALILEI.

Dráma három felvonásban. Irta Ponsard Ferencz. Fordította Paulay Ede. Kiadja a Kisfaludy-Társaság. Ára 60 kr.

Három királyné.

Regényes korrajz. Két kötetben. Irta a „Picciola” szerzője Saintiné B. X. Fordította Csukási József. Ára a két kötetnek 1 frt 60 kr.

Az anyagyilkos.

Francia regény. Irta Belot A. és Dautin Gy. I—III. kötet. Ára 3 frt 60 kr.

A drámai középfajok elmélete.

A Kisfaludy-Társaság által jutalmazott pályamunka. Irta Névy László. Ára 80 kr.

A jövő század regénye.

Irta Jókai Mór. Öt kötet. Ára az öt kötetnek 5 frt.

A magyarnyelv szótára.

A magyar tudományos Akadémia megbízásából készítették, Czuczor Gergely és Fogarassy János. 28 füzet: Utálatosan — Vértörvény.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.

Községek, néptanítók, gazdák számára írta Kécsi Károly, a kolozsvári ev. ref. főtanodában a természetrajz rendes tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-r. X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

Tartalom: Előszó. Bevezetés. I. SZAKASZ. Egy falkola munkái. 1. Hogy fektűdjék a falkolának szánt hely s milyen legyen talaja? 2. A falkola nagysága, beosztása, elhelyezése. 3. A földforgatásról (rigolálás). 4. Trágyakészítés. 5. Hogy szerzik a jó vadat? 6. Hogy szedjünk oltóanyagot? 7. 10. Az oltás vagy nemesítés módjai. A. Pároltás módok. Egyszerű pároltás. B. Egyszerű nyelvényezés. C. Kettős nyelvényezés. D. Lapozás. E. Nyergelés. F. Kettős nyergelés. G. Oltható oltás. H. Völgyelés. B. Nemesítések használatával. A. Földalatti hasítás. B. Egyszerű hasítás. C. Hő alatti oltás. D. A szenderől. 11. Teendők a nemesítés első évében. 12. Hogy növeljék a gyümölcs-oltóanyagot? A) Először. B) Második év. C) Harmadik és negyedik év. D) Ötödik év. 13. Hogy növeljék fel a csonttöréseket. II. SZAKASZ. A laboria (pyramis) növeléséről. III. SZAKASZ. A gyümölcsfák ültetéséről. 1. Mire egyál alatt és mely falkonál tenyész a gyümölcstest legduzzadtabban? 2. Mely talaj kell a gyümölcsfának? A. A gyümölcsfák ültetése. 3. A falka ültetése. 4. A falka ültetése. 5. A falka ültetése. 6. A falka ültetése. 7. A falka ültetése. 8. A falka ültetése. 9. A falka ültetése. 10. A falka ültetése. 11. A falka ültetése. 12. A falka ültetése. 13. A falka ültetése. 14. A falka ültetése. 15. A falka ültetése. 16. A falka ültetése. 17. A falka ültetése. 18. A falka ültetése. 19. A falka ültetése. 20. A falka ültetése. 21. A falka ültetése. 22. A falka ültetése. 23. A falka ültetése. 24. A falka ültetése. 25. A falka ültetése. 26. A falka ültetése. 27. A falka ültetése. 28. A falka ültetése. 29. A falka ültetése. 30. A falka ültetése. 31. A falka ültetése. 32. A falka ültetése. 33. A falka ültetése. 34. A falka ültetése. 35. A falka ültetése. 36. A falka ültetése. 37. A falka ültetése. 38. A falka ültetése. 39. A falka ültetése. 40. A falka ültetése. 41. A falka ültetése. 42. A falka ültetése. 43. A falka ültetése. 44. A falka ültetése. 45. A falka ültetése. 46. A falka ültetése. 47. A falka ültetése. 48. A falka ültetése. 49. A falka ültetése. 50. A falka ültetése. 51. A falka ültetése. 52. A falka ültetése. 53. A falka ültetése. 54. A falka ültetése. 55. A falka ültetése. 56. A falka ültetése. 57. A falka ültetése. 58. A falka ültetése. 59. A falka ültetése. 60. A falka ültetése. 61. A falka ültetése. 62. A falka ültetése. 63. A falka ültetése. 64. A falka ültetése. 65. A falka ültetése. 66. A falka ültetése. 67. A falka ültetése. 68. A falka ültetése. 69. A falka ültetése. 70. A falka ültetése. 71. A falka ültetése. 72. A falka ültetése. 73. A falka ültetése. 74. A falka ültetése. 75. A falka ültetése. 76. A falka ültetése. 77. A falka ültetése. 78. A falka ültetése. 79. A falka ültetése. 80. A falka ültetése. 81. A falka ültetése. 82. A falka ültetése. 83. A falka ültetése. 84. A falka ültetése. 85. A falka ültetése. 86. A falka ültetése. 87. A falka ültetése. 88. A falka ültetése. 89. A falka ültetése. 90. A falka ültetése. 91. A falka ültetése. 92. A falka ültetése. 93. A falka ültetése. 94. A falka ültetése. 95. A falka ültetése. 96. A falka ültetése. 97. A falka ültetése. 98. A falka ültetése. 99. A falka ültetése. 100. A falka ültetése. 101. A falka ültetése. 102. A falka ültetése. 103. A falka ültetése. 104. A falka ültetése. 105. A falka ültetése. 106. A falka ültetése. 107. A falka ültetése. 108. A falka ültetése. 109. A falka ültetése. 110. A falka ültetése. 111. A falka ültetése. 112. A falka ültetése. 113. A falka ültetése. 114. A falka ültetése. 115. A falka ültetése. 116. A falka ültetése. 117. A falka ültetése. 118. A falka ültetése. 119. A falka ültetése. 120. A falka ültetése. 121. A falka ültetése. 122. A falka ültetése. 123. A falka ültetése. 124. A falka ültetése. 125. A falka ültetése. 126. A falka ültetése. 127. A falka ültetése. 128. A falka ültetése. 129. A falka ültetése. 130. A falka ültetése. 131. A falka ültetése. 132. A falka ültetése. 133. A falka ültetése. 134. A falka ültetése. 135. A falka ültetése. 136. A falka ültetése. 137. A falka ültetése. 138. A falka ültetése. 139. A falka ültetése. 140. A falka ültetése. 141. A falka ültetése. 142. A falka ültetése. 143. A falka ültetése. 144. A falka ültetése. 145. A falka ültetése. 146. A falka ültetése. 147. A falka ültetése. 148. A falka ültetése. 149. A falka ültetése. 150. A falka ültetése. 151. A falka ültetése. 152. A falka ültetése. 153. A falka ültetése. 154. A falka ültetése. 155. A falka ültetése. 156. A falka ültetése. 157. A falka ültetése. 158. A falka ültetése. 159. A falka ültetése. 160. A falka ültetése. 161. A falka ültetése. 162. A falka ültetése. 163. A falka ültetése. 164. A falka ültetése. 165. A falka ültetése. 166. A falka ültetése. 167. A falka ültetése. 168. A falka ültetése. 169. A falka ültetése. 170. A falka ültetése. 171. A falka ültetése. 172. A falka ültetése. 173. A falka ültetése. 174. A falka ültetése. 175. A falka ültetése. 176. A falka ültetése. 177. A falka ültetése. 178. A falka ültetése. 179. A falka ültetése. 180. A falka ültetése. 181. A falka ültetése. 182. A falka ültetése. 183. A falka ültetése. 184. A falka ültetése. 185. A falka ültetése. 186. A falka ültetése. 187. A falka ültetése. 188. A falka ültetése. 189. A falka ültetése. 190. A falka ültetése. 191. A falka ültetése. 192. A falka ültetése. 193. A falka ültetése. 194. A falka ültetése. 195. A falka ültetése. 196. A falka ültetése. 197. A falka ültetése. 198. A falka ültetése. 199. A falka ültetése. 200. A falka ültetése. 201. A falka ültetése. 202. A falka ültetése. 203. A falka ültetése. 204. A falka ültetése. 205. A falka ültetése. 206. A falka ültetése. 207. A falka ültetése. 208. A falka ültetése. 209. A falka ültetése. 210. A falka ültetése. 211. A falka ültetése. 212. A falka ültetése. 213. A falka ültetése. 214. A falka ültetése. 215. A falka ültetése. 216. A falka ültetése. 217. A falka ültetése. 218. A falka ültetése. 219. A falka ültetése. 220. A falka ültetése. 221. A falka ültetése. 222. A falka ültetése. 223. A falka ültetése. 224. A falka ültetése. 225. A falka ültetése. 226. A falka ültetése. 227. A falka ültetése. 228. A falka ültetése. 229. A falka ültetése. 230. A falka ültetése. 231. A falka ültetése. 232. A falka ültetése. 233. A falka ültetése. 234. A falka ültetése. 235. A falka ültetése. 236. A falka ültetése. 237. A falka ültetése. 238. A falka ültetése. 239. A falka ültetése. 240. A falka ültetése. 241. A falka ültetése. 242. A falka ültetése. 243. A falka ültetése. 244. A falka ültetése. 245. A falka ültetése. 246. A falka ültetése. 247. A falka ültetése. 248. A falka ültetése. 249. A falka ültetése. 250. A falka ültetése. 251. A falka ültetése. 252. A falka ültetése. 253. A falka ültetése. 254. A falka ültetése. 255. A falka ültetése. 256. A falka ültetése. 257. A falka ültetése. 258. A falka ültetése. 259. A falka ültetése. 260. A falka ültetése. 261. A falka ültetése. 262. A falka ültetése. 263. A falka ültetése. 264. A falka ültetése. 265. A falka ültetése. 266. A falka ültetése. 267. A falka ültetése. 268. A falka ültetése. 269. A falka ültetése. 270. A falka ültetése. 271. A falka ültetése. 272. A falka ültetése. 273. A falka ültetése. 274. A falka ültetése. 275. A falka ültetése. 276. A falka ültetése. 277. A falka ültetése. 278. A falka ültetése. 279. A falka ültetése. 280. A falka ültetése. 281. A falka ültetése. 282. A falka ültetése. 283. A falka ültetése. 284. A falka ültetése. 285. A falka ültetése. 286. A falka ültetése. 287. A falka ültetése. 288. A falka ültetése. 289. A falka ültetése. 290. A falka ültetése. 291. A falka ültetése. 292. A falka ültetése. 293. A falka ültetése. 294. A falka ültetése. 295. A falka ültetése. 296. A falka ültetése. 297. A falka ültetése. 298. A falka ültetése. 299. A falka ültetése. 300. A falka ültetése. 301. A falka ültetése. 302. A falka ültetése. 303. A falka ültetése. 304. A falka ültetése. 305. A falka ültetése. 306. A falka ültetése. 307. A falka ültetése. 308. A falka ültetése. 309. A falka ültetése. 310. A falka ültetése. 311. A falka ültetése. 312. A falka ültetése. 313. A falka ültetése. 314. A falka ültetése. 315. A falka ültetése. 316. A falka ültetése. 317. A falka ültetése. 318. A falka ültetése. 319. A falka ültetése. 320. A falka ültetése. 321. A falka ültetése. 322. A falka ültetése. 323. A falka ültetése. 324. A falka ültetése. 325. A falka ültetése. 326. A falka ültetése. 327. A falka ültetése. 328. A falka ültetése. 329. A falka ültetése. 330. A falka ültetése. 331. A falka ültetése. 332. A falka ültetése. 333. A falka ültetése. 334. A falka ültetése. 335. A falka ültetése. 336. A falka ültetése. 337. A falka ültetése. 338. A falka ültetése. 339. A falka ültetése. 340. A falka ültetése. 341. A falka ültetése. 342. A falka ültetése. 343. A falka ültetése. 344. A falka ültetése. 345. A falka ültetése. 346. A falka ültetése. 347. A falka ültetése. 348. A falka ültetése. 349. A falka ültetése. 350. A falka ültetése. 351. A falka ültetése. 352. A falka ültetése. 353. A falka ültetése. 354. A falka ültetése. 355. A falka ültetése. 356. A falka ültetése. 357. A falka ültetése. 358. A falka ültetése. 359. A falka ültetése. 360. A falka ültetése. 361. A falka ültetése. 362. A falka ültetése. 363. A falka ültetése. 364. A falka ültetése. 365. A falka ültetése. 366. A falka ültetése. 367. A falka ültetése. 368. A falka ültetése. 369. A falka ültetése. 370. A falka ültetése. 371. A falka ültetése. 372. A falka ültetése. 373. A falka ültetése. 374. A falka ültetése. 375. A falka ültetése. 376. A falka ültetése. 377. A falka ültetése. 378. A falka ültetése. 379. A falka ültetése. 380. A falka ültetése. 381. A falka ültetése. 382. A falka ültetése. 383. A falka ültetése. 384. A falka ültetése. 385. A falka ültetése. 386. A falka ültetése. 387. A falka ültetése. 388. A falka ültetése. 389. A falka ültetése. 390. A falka ültetése. 391. A falka ültetése. 392. A falka ültetése. 393. A falka ültetése. 394. A falka ültetése. 395. A falka ültetése. 396. A falka ültetése. 397. A falka ültetése. 398. A falka ültetése. 399. A falka ültetése. 400. A falka ültetése. 401. A falka ültetése. 402. A falka ültetése. 403. A falka ültetése. 404. A falka ültetése. 405. A falka ültetése. 406. A falka ültetése. 407. A falka ültetése. 408. A falka ültetése. 409. A falka ültetése. 410. A falka ültetése. 411. A falka ültetése. 412. A falka ültetése. 413. A falka ültetése. 414. A falka ültetése. 415. A falka ültetése. 416. A falka ültetése. 417. A falka ültetése. 418. A falka ültetése. 419. A falka ültetése. 420. A falka ültetése. 421. A falka ültetése. 422. A falka ültetése. 423. A falka ültetése. 424. A falka ültetése. 425. A falka ültetése. 426. A falka ültetése. 427. A falka ültetése. 428. A falka ültetése. 429. A falka ültetése. 430. A falka ültetése. 431. A falka ültetése. 432. A falka ültetése. 433. A falka ültetése. 434. A falka ültetése. 435. A falka ültetése. 436. A falka ültetése. 437. A falka ültetése. 438. A falka ültetése. 439. A falka ültetése. 440. A falka ültetése. 441. A falka ültetése. 442. A falka ültetése. 443. A falka ültetése. 444. A falka ültetése. 445. A falka ültetése. 446. A falka ültetése. 447. A falka ültetése. 448. A falka ültetése. 449. A falka ültetése. 450. A falka ültetése. 451. A falka ültetése. 452. A falka ültetése. 453. A falka ültetése. 454. A falka ültetése. 455. A falka ültetése. 456. A falka ültetése. 457. A falka ültetése. 458. A falka ültetése. 459. A falka ültetése. 460. A falka ültetése. 461. A falka ültetése. 462. A falka ültetése. 463. A falka ültetése. 464. A falka ültetése. 465. A falka ültetése. 466. A falka ültetése. 467. A falka ültetése. 468. A falka ültetése. 469. A falka ültetése. 470. A falka ültetése. 471. A falka ültetése. 472. A falka ültetése. 473. A falka ültetése. 474. A falka ültetése. 475. A falka ültetése. 476. A falka ültetése. 477. A falka ültetése. 478. A falka ültetése. 479. A falka ültetése. 480. A falka ültetése. 481. A falka ültetése. 482. A falka ültetése. 483. A falka ültetése. 484. A falka ültetése. 485. A falka ültetése. 486. A falka ültetése. 487. A falka ültetése. 488. A falka ültetése. 489. A falka ültetése. 490. A falka ültetése. 491. A falka ültetése. 492. A falka ültetése. 493. A falka ültetése. 494. A falka ültetése. 495. A falka ültetése. 496. A falka ültetése. 497. A falka ültetése. 498. A falka ültetése. 499. A falka ültetése. 500. A falka ültetése. 501. A falka ültetése. 502. A falka ültetése. 503. A falka ültetése. 504. A falka ültetése. 505. A falka ültetése. 506. A falka ültetése. 507. A falka ültetése. 508. A falka ültetése. 509. A falka ültetése. 510. A falka ültetése. 511. A falka ültetése. 512. A falka ültetése. 513. A falka ültetése. 514. A falka ültetése. 515. A falka ültetése. 516. A falka ültetése. 517. A falka ültetése. 518. A falka ültetése. 519. A falka ültetése. 520. A falka ültetése. 521. A falka ültetése. 522. A falka ültetése. 523. A falka ültetése. 524. A falka ültetése. 525. A falka ültetése. 526. A falka ültetése. 527. A falka ültetése. 528. A falka ültetése. 529. A falka ültetése. 530. A falka ültetése. 531. A falka ültetése. 532. A falka ültetése. 533. A falka ültetése. 534. A falka ültetése. 535. A falka ültetése. 536. A falka ültetése. 537. A falka ültetése. 538. A falka ültetése. 539. A falka ültetése. 540. A falka ültetése. 541. A falka ültetése. 542. A falka ültetése. 543. A falka ültetése. 544. A falka ültetése. 545. A falka ültetése. 546. A falka ültetése. 547. A falka ültetése. 548. A falka ültetése. 549. A falka ültetése. 550. A falka ültetése. 551. A falka ültetése. 552. A falka ültetése. 553. A falka ültetése. 554. A falka ültetése. 555. A falka ültetése. 556. A falka ültetése. 557. A falka ültetése. 558. A falka